

378

Н 34

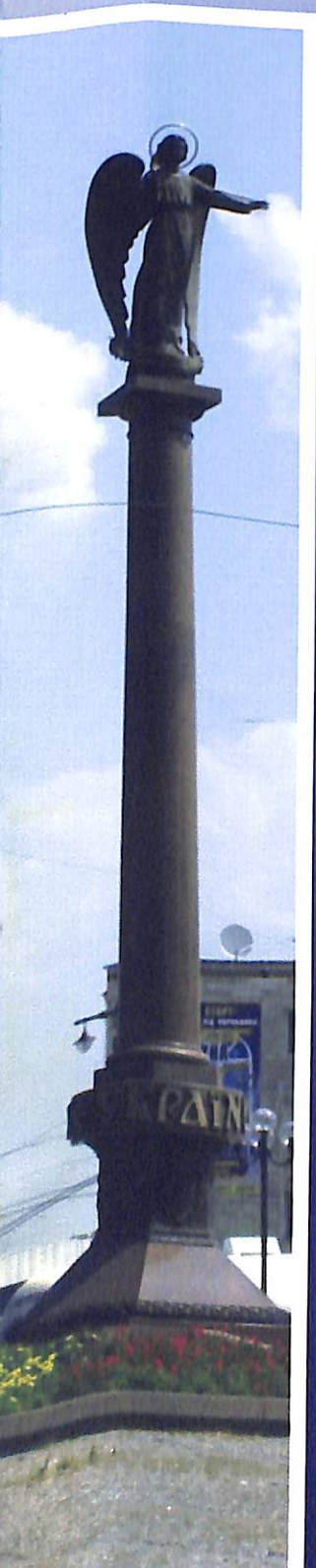
Льотна академія
Національного авіаційного університету

ISSN 2522-1477

НАУКОВИЙ ВІСНИК ЛЬОТНОЇ АКАДЕМІЇ

Серія: Педагогічні науки

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Кропивницький - 2020

132306

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЛЬОТНА АКАДЕМІЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО АВІАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

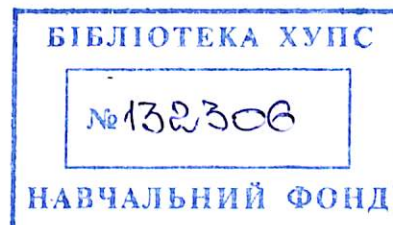
ISSN 2522-1477

НАУКОВИЙ ВІСНИК ЛЬОТНОЇ АКАДЕМІЇ

Серія: Педагогічні науки

Збірник наукових праць

ВИПУСК 8

Кропивницький
2020

УДК 378:37.013

DOI 10.33251/2522-1477-2020-8

*Збірник наукових праць затверджено
Вченою радою Львівської академії Національного авіаційного університету
(протокол № 5 від 28.08.2020 р.) та
Вченою радою Національного авіаційного університету (протокол № 7 від 30.09.2020 р.)*

*Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації КВ № 22644-12544Р від 26.04.2017 року
Міністерства юстиції України*

*Збірник включено до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б»
Наказом МОН України від 02 липня 2020р. № 886*

*Збірник реферується Українським реферативним журналом «Джерело» (засновники:
Інститут проблем реєстрації інформації Національної академії наук України, Національна
бібліотека України імені В.І. Вернадського), Google Scholar, Crossref, WorldCat, Research Bible,
CiteFactor.*

Рецензенти:

Сущенко Т.І. – доктор педагогічних наук, професор, Класичний приватний університет,
м. Запоріжжя

Марусинець М.М. – доктор педагогічних наук, професор, Національний педагогічний
університет імені М.П. Драгоманова, м. Київ

Науковий вісник Львівської академії. Серія: Педагогічні науки. Збірник наукових
праць / Гол. ред. Т.С. Плачинда. Кропивницький: ЛА НАУ, 2020. Вип. 8. 227 с.

У «Науковому віснику Львівської академії. Серія: Педагогічні науки» зібрано статті
авторів, що сприяють вирішенню існуючих проблем професійної підготовки фахівців різних
галузей, аналізу зарубіжного досвіду фахової підготовки та інноваційні підходи до
професійної освіти у контексті євроінтеграції.

Публікації видання адресовано науковцям і практикам у галузі педагогіки. Збірник
наукових праць буде корисним студентам, курсантам, магістрантам, аспірантам, докторантам
та всім зацікавленим особам.

Редакційна колегія публікує статті у авторській редакції. Автори несуть
відповідальність за достовірність інформації, точність фактів, цитат, інших відомостей.

При використанні матеріалів, опублікованих у науковому віснику, збереження
авторських прав обов'язкове.

Адреса редакційної колегії: 25005, м. Кропивницький, вул. Добровольського, 4,
тел. 38 (0522) 39-44-34; e-mail: kafedra.kla.nau@ukr.net

ISSN 2522-1477

© Науковий вісник Львівської академії.
Серія: Педагогічні науки, 2020

**MINISTRY OF SCIENCE AND EDUCATION OF UKRAINE
NATIONAL AVIATION UNIVERSITY
FLIGHT ACADEMY OF NATIONAL AVIATION UNIVERSITY**

ISSN 2522-1477

SCIENTIFIC BULLETIN OF FLIGHT ACADEMY

Section: Pedagogical Sciences

Collection of scientific papers

ISSUE 8

**Kropyvnytskyi
2020**

УДК 378:37.013

DOI 10.33251/2522-1477-2020-8

*Collection of scientific papers is approved by
Academic Board of Flight Academy of National Aviation University
(Protocol № 5 from 28.08.2020) and by
Academic Board of National Aviation University (Protocol № 7 from 30.09.2020)*

*Certificate of state registration
Printed mass media KB № 22644-12544P from 26.04.2017
Ministry of Justice of Ukraine*

*Bulletin is included in Professional Publications List of Ukraine of category "B"
Order of MSE of Ukraine from July, 2, 2020, № 886*

*Bulletin is reviewed by Ukrainian reviewed journal "Dzherelo" (founders: Institute of Information
Registration Problems of National Academy of Science of Ukraine, Vernadsky National Library of Ukraine),
Google Scholar, Crossref, WorldCat, Research Bible, CiteFactor.*

Referents:

Suschenko T.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Classical Private University,
Zaporizhzhia
Marusynets M.M. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, National Pedagogical
Dragomanov University, Kyiv

Scientific Bulletin of Flight Academy. Section: Pedagogical Sciences. Collection of
readings / editor-in-chief T.S. Plachynda. Kropyvnytskyi: FA NAU, 2020. Issue 8. 227 p.

*"Scientific Bulletin of Flight Academy. Section: Pedagogical Sciences" represents the articles
which highlight modern problems of specialists' professional training in different fields, the
analysis of foreign experience of professional training and innovative approaches to professional
education in the context of European integration.*

*The scientific publications are addressed to the scientists and practicing professionals in
pedagogics. Collection of scientific papers may be useful for students, cadets, Master students, post-
graduate students and all concerned.*

*Editorial board publishes the articles in authorial release. Authors bear responsibility for
authenticity of information, accuracy of facts, quotations, other relevant information.
Provision of authors' copyright of the materials published in Scientific Bulletin.*

Address of Editorial Board: 25005, Kropyvnytskyi, Str. Dobrovolskogo, 4,
tel. 38 (0522) 39-44-34; e-mail: kafedra.kla.nau@ukr.net

ISSN 2522-1477

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор:

Планида Тетяна Степанівна, доктор педагогічних наук, професор, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Відповідальний секретар:

Урсол Оксана Володимирівна, кандидат педагогічних наук, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Члени редакційної колегії:

Айвазян Едвард Ішханович, доктор педагогічних наук, професор, Єреванський державний університет, Республіка Вірменія

Барановська Лілія Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, Національний авіаційний університет, Україна

Довга Тетяна Яківна, кандидат педагогічних наук, професор, Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, Україна

Дроздова Ірина Петрівна, доктор педагогічних наук, професор, Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка, Україна

Жалтоускас Раймундас (Raimundas Žaltauskas), доктор фізичних наук, доцент, старший науковий співробітник, Університет Vytautas Magnus, Литва

Колотуха Олександр Васильович, доктор географічних наук, доцент, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Крижевська Катерина Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Лаврентьєва Олена Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, Криворізький державний педагогічний університет, Україна

Мельник Юрій Борисович, кандидат педагогічних наук, доцент, Національна академія Національної гвардії України, Україна

Пухальська Галина Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Рябовол Лілія Тарасівна, доктор педагогічних наук, професор, Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, Україна

Семенюта Марина Фролівна, кандидат фізико-математичних наук, доцент, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Скляренко Інна Юрївна, кандидат педагогічних наук, доцент, Державний університет інфраструктури та технологій, Україна

Смирнова Ірина Михайлівна, доктор педагогічних наук, професор, Дунайський інститут Національного університету «Одеська морська академія», Україна

Токарь Євгенія Борисівна, кандидат педагогічних наук, доцент, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Файнман Інна Борисівна, кандидат педагогічних наук, доцент, Льотна академія Національного авіаційного університету, Україна

Харалзе Ефемія Мефодіївна, доктор педагогічних наук, доцент, Тбіліський державний університет імені Іване Джавахішвілі, Грузія

EDITORIAL STAFF

Chief Editor:

Plachyuda Tetiana, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Flight Academy of National Aviation University, Ukraine

Executive secretary:

Ursol Oksana, Candidate of Pedagogical Sciences, Flight Academy of National Aviation University, Ukraine

Members of Editorial Staff:

Ayvazyanyan Edvard, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Yerevan State University, Republic of Armenia

Baranovska Liliya, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, National Aviation University, Ukraine

Dovha Tetiana, Candidate of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University, Ukraine

Drozdova Iryna, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Kharkiv Petro Vasilenko National Technical University of Agriculture, Ukraine

Žaltauskas Raimundas, Doctor of Physical Sciences and Physics, Associate Professor, Senior Scientific Researcher, Vytautas Magnus University, Lithuania

Kolotukha Oleksandr, Doctor of Geographical Sciences, Associate Professor, Flight Academy of National Aviation University, Ukraine

Kryzhevskaya Kateryna, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Flight Academy of National Aviation University, Ukraine

Lavrentieva Olena, Doctor of pedagogical science, Professor, Kryvyi Rih State Pedagogical University, Ukraine

Melnyk Yuriy, Candidate of Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor, National Academy of National Guard of Ukraine, Ukraine

Pukhalska Galyna, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate professor, Flight Academy of National Aviation University, Ukraine

Ryabovol Liliya, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University, Ukraine

Semeniuta Maryna, Ph.D. in Physico-mathematical sciences, Associate Professor, Flight Academy of National Aviation University, Ukraine

Sklyarenko Inna, Candidate of Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor, State University of Infrastructure and Technologies, Ukraine

Smyrnova Iryna, Doctor of pedagogical science, Professor, National University – Odessa Maritime Academy, Ukraine

Tokar Yevheniia, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Flight Academy of National Aviation University, Ukraine

Fainman Inna, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Flight Academy of National Aviation University, Ukraine

Kharadze Ephemias, Doctor of Pedagogical Sciences, Assistant Professor, Department of Psychology and Educational Sciences, Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, Georgia

ЗМІСТ

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

АНГЕЛОВСЬКА І.В.

Особливості сучасних умов професійної діяльності фахівців
оперативно-рятувальної служби цивільного захисту 13

АРТЕМЕНКО О.В., ТИМОШЕНКО Г.С., ЧЕРЕДНИЧЕНКО Н.Г.

Модель професійних компетенцій диспетчера із забезпечення польотів
при виконанні задачі інформаційного забезпечення польоту 22

БЛАШКО Ю.І.

Стресостійкість як професійна якість майбутніх пілотів цивільної авіації 32

БОНДАР В.Г.

Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів
до позакласної роботи у початковій школі 37

БОНДАР О.П., ЯКУНІНА І.Л.

Про місію і стратегію закладу вищої освіти 43

БУРЧАК Л.В., БУРЧАК С.О.

Самостійна робота як середовище розвитку творчості здобувачів вищої освіти 50

БУЦИК І.М.

Післядипломна професійна підготовки авіаційного персоналу
щодо аналізу причин помилок 57

ВОЛОЩУК І.А., КОСТЮК С.С.

Умови формування творчих здібностей учнів шляхом
використання інноваційних технологій навчання на уроках математики 65

ГАСНЮК В.В.

Вокалотерапія як метод регулювання емоційного стану
та техніка корекції самовираження особистості 71

ЗАДОРЖНА О.В., СЕМЕНЮТА М.Ф., БОНДАР О.П.

Методичні особливості вивчення математичної статистики
у закладах вищої освіти авіаційного профілю 77

МАРТИНЕНКО Н.О.

Визначення концепту «Готовність до міжкультурної взаємодії» в авіаційній освіті 84

МИРГОРОДСЬКА О.Л., КОЛОТУХА О.В.

Картографічні уміння як складова
професійної компетентності майбутніх фахівців з туризму 89

НЕВЗОРОВ Р.В.

Основні тенденції організації підготовки майбутніх льотчиків
тактичної авіації до бойових польотів у закладі вищої військової освіти України 94

НИКОЛАЕСКУ І.О.

Конструювання передового педагогічного досвіду у сфері державного контролю в управлінні закладами дошкільної освіти: сучасний стан проблеми 100

ПОЛИЩУК Г.В.

Освітнє середовище як чинник збереження психічного здоров'я майбутніх учителів іноземних мов 107

РЯБОВОЛ Л.Т.

Розвиток креативності у старшокласників у процесі навчання суспільствознавчих предметів 112

САРКІСОВА О.М.

Роль пізнавального інтересу та професійної мотивації у процесі професійного становлення майбутніх менеджерів авіаційної галузі 119

СУРКОВА К.В., ЛОМАКІНА М.Є.

Структура ситуаційних завдань в професійній підготовці авіадиспетчерів 124

ФЕНЦИК О.М., ПИНЗЕНИК О.М.

Дослідницька компетентність як складова фахової підготовки здобувачів вищої освіти 130

ЦЕГЕЛЬНИК Т.М.

Педагогічні умови формування готовності майбутніх вихователів до професійної діяльності в інклюзивних групах закладів дошкільної освіти 138

ЧИСТЯКОВА Л.О.

Критеріальний вимір і характеристика рівнів розвитку екологічної культури майбутніх учителів трудового навчання та технологій 145

ШОЛОЙКО Н.В.

Підготовка фахівців фармацевтичної галузі в Україні: історико-педагогічний аспект .. 152

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

HRUDZHUK Oksana

language portfolio in teaching international students the ukrainian language 161

**ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
НА ЗАСАДАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ**

ГЕРАСИМЕНКО Л.С., БОНДАР А.Я.

Аналіз інноваційної технології навчання авіаційної англійської мови «Climb Level 4»... 168

КАЛІНГЧЕНКО Л.В., МЕЛЬНИЧЕНКО Т.Є.

Питання впровадження дистанційного навчання
в освітньо-інформаційний простір закладу вищої освіти 174

РОМАНЬКО І.І.

Впровадження змішаної форми навчання у процесі реалізації проекту
«Норвегія – Україна» (Льотна академія НАУ) 181

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ STEAM-ОСВІТИ ТА ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

ANISIMOV Nikolay

Dual education system 190

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ МОВНИХ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ

БОНДАР Т.І.

Особливості змісту дисципліни «Англійська мова за професійним спрямуванням»
другого (магістерського) рівня вищої освіти педагогічного профілю 197

ZELENSKA Liliia, TYMCHENKO Svitlana

The brief review of aviation documents related
to the language training system for aviation specialists 203

МУРАВСЬКА С.М.

Інтерактивні методи навчання іноземної мови майбутніх авіафахівців 208

ЧАЛА Н.Д., КОВАЛЬОВА І.В.

Сучасні методи формування лексичної компетенції
у студентів нефілологічних спеціальностей 215

ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ЯК УМОВА ПРОФЕСІЙНОЇ НАДІЙНОСТІ

ЯЙЛЯН Е.Х.

Результаты экспериментальной программы
по ранней специализации в тяжелой атлетике 222

CONTENTS

PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL ASPECTS OF THE ORGANIZATION OF EDUCATIONAL PROCESS IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

ANHELOVSKA Inna Peculiarities of modern conditions of professional activity of specialists of the operational and rescue service of civil defense	13
ARTEMENKO Olga, TYMOSHENKO Hanna, CHEREDNYCHENKO Nataliia Model of professional competences of the flight dispatcher when performing the task of flight information service	22
BLASHKO Yuliia Stress resistance as a professional skill of future civil aviation pilots	32
BONDAR Victoria Pedagogical conditions preparation of future teachers for extracurricular work in primary school	37
BONDAR Olga, YAKUNINA Irina About the mission and strategy of the higher education institution	43
BURCHAK Liana, BURCHAK Stanislav Independent work as an environment of creativity development of higher education	50
BUTSYK Ivan Postgraduate professional training of aviation personnel for analysis of causes of errors	57
VOLOSHCHUK Ilona, KOSTIUK Suren Terms of forming of creative capabilities of students by using of innovative technologies of studies in math classes	65
HASNYUK Veronica Vocal therapy as a method of regulating the emotional state and a technique for correcting self-expression	71
ZADOROZHNA Oksana, SEMENYUTA Marina, BONDAR Olha Methodical features of teaching mathematical statistics in higher education institutions of aviation profile	77
MARTYNENKO Nadiia Defining the concept of readiness for intercultural interaction in aviation education	84
MYRHORODSKA Olena, KOLOTUKHA Oleksandr Cartographic skills as integral part of the professional competence of future tourism professionals	89

NEVZOROV Roman

Basic tendencies of organization of preparation of future pilots of tactical aviation
are to battle flights in establishment of higher military education of Ukraine 94

NIKOLAESKU Inna

Construction of advanced pedagogical experience in the field of state control
in the management of preschool education institutions: current state of the problem 100

POLISHCHUK Ganna

Educational environment as a substantial factor of the mental health
of future foreign language teachers 107

RYABOVOL Liliya

Development of creativity in senior students
in the process of studying social science subjects 112

SARKISOVA Olena

The part of cognitive interest and professional motivation in the process
of professional formation of future managers of the aviation industry 119

SURKOVA Kateryna, LOMAKINA Maryna

Structure of situational tasks in the air traffic controllers' professional training 124

FENTSYK Oksana, PYNZENYK Olena

The research competence as a component of professional training
of the applicants of higher education 130

TSEHELNYK Tetiana

The pedagogical conditions for formation of readiness of future educators
to the professional activity in inclusive groups of preschool educational establishments 138

CHYSTIAKOVA Liudmyla

Criterion dimension and characteristics of levels of development
of ecological culture of future labor education and technologies teachers 145

SHOLOYSKO Nataliia

Training of pharmaceuticals in Ukraine: historical and pedagogical aspect 152

INTERNATIONAL EXPERIENCE OF PROFESSIONAL TRAINING

HRYDZHUK Oksana

language portfolio in teaching international students the ukrainian language 161

INNOVATIVE APPROACHES TO PROFESSIONAL EDUCATION IN ACCORDANCE WITH THE CONCEPT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

HERASYMENKO Liudmyla, BONDAR Andriy Analysis of the innovative Aviation English Training Technology "Climb Level 4"	168
KALINICHENKO Ludmila, MELNICHENKO Tetiana issues of introduction of distance education in the education and information environment of higher educational institutions	174
ROMANKO Iryna Introduction of the mixed form of education in the process of project implementation "Norway – Ukraine"	181

CURRENT ASPECTS OF THE DEVELOPMENT OF STEAM-EDUCATION AND DUAL EDUCATION IN TERMS OF EUROPEAN INTEGRATION

ANISIMOV Nikolay Dual education system	190

SPECIFICS OF TEACHING PROFESSIONALLY ORIENTATED LINGUISTIC DISCIPLINES

BONDAR Tamara The English for Specific Purposes course content for the second (master's) level students at teacher training universities	197
ZELENSKA Liliia, TYMCHENKO Svitlana The brief review of aviation documents related to the language training system for aviation specialists	203
MURAVSKA Svitlana Interactive methods of teaching english to future aviation specialists	208
CHALA Natalya, KOVALOVA Inna Modern methods of forming lexical competence for students of non-philological specialties	215

PHYSICAL TRAINING AS A CONDITION OF PROFESSIONAL RELIABILITY

YAYLYAN Eghia Pilot program results for early specialization in weightlifting	222